

ET

ET

ET

EUROOPA KOMISJON

Brüssel 18.11.2010
KOM(2010) 668 lõplik

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

**Strateegia, millega teatavaid naaberriike valmistatakse ette EÜ-EFTA
ühistransiidiprotseduuri ja kaubavahetuse formaalsuste lihtsustamist käsitlevate 1987.
aasta konventsioonidega ühinemiseks**

EN

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Strateegia, millega teatavaid naaberriike valmistatakse ette EÜ-EFTA ühistransiidiprotseduuri ja kaubavahetuse formaalsuste lihtsustamist käsitlevate 1987. aasta konventsioonidega ühinemiseks

1. KONVENTSIOONIDE LAIENDAMINE – EESMÄRGID JA ÜLDTINGIMUSED

- 1.1. EÜ-EFTA ühistransiidiprotseduure ja kaubavahetuse formaalsuste lihtsustamist käsitlevatel 1987. aasta konventsioonidel¹ on neli konventsiooniosalist (Euroopa Liit, Island, Norra ja Šveits²), kes esindavad 30 riiki. Kõnealused konventsioonid on nende loomisest alates aidanud kaasa kaubavahetuse lihtsustamisele, kehtestades ühisprotseduuri tollijärelevalve all olevate kaupade ringluseks, et vältida kitsakohtade tekkimist piiripunktides, ning ühtlustades ekspordi-, impordi- ning transiidideklaratsioonide vormi.
- 1.2. Vastuseks ühenduse transiidisüsteemi uurimisega tegeleva Euroopa Parlamendi komisjoni 1997. aasta veebruari soovitusel võttis komisjon kohustuse teha ettepanekuid konventsioonide laiendamiseks alles siis, kui ühenduse transiidiprotseduurid ja ühistransiidiprotseduurid on reformitud ja arvutipõhiseks muudetud. Transiidikorralduse reformi käsitlev õigusakt rakendati 1. juulil 2001. Asjakohane tegevusraamistik on praeguseks paika pandud ja transiidisüsteem on arvutipõhiseks muudetud, lisaks võeti vastu ühistransiidi standardmenetluse elektrooniliseks muutmist käsitlevad täiendavad õigusaktid³.
- 1.3. 2001. aastal tegi komisjon ettepaneku võtta vastu strateegia,⁴ milles käsitleti teatavate ELi omaaegsete kandidaatriikide⁵ ühinemist konventsiooniga ja sätestati tingimused, mis riik peab konventsiooniga ühinemiseks täitma. Teatistes keskenduti ELi kandidaatriikidele, kuna konventsiooniga ühinemist käsitati osana ELi liikmeks saamise üldisest strateegiast, ning käsitleti üksikasjalikult uue arvutipõhise transiidisüsteemi (NCTS) rakendamise algetappi.
- Pärast ELi laienemist 2004. aastal on Türgi, kes teeb konventsiooniga lähitulevikus ühinemiseks jätkuvalt ettevalmistusi, jäänud ainsaks riigiks, keda 2001. aasta teatis hõlmab.
- 1.4. Konventsiooniga ühinemise võimalust tuleks kinnitada nii nendele ELi kandidaatriikidele (Horvaatia, endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik), keda 2001. aasta teatistes ei nimetatud, kui ka potentsiaalsetele kandidaatriikidele.

¹ EÜT L 226, 13.8.1987, lk 1 ja EÜT L 134, 22.5.1987, lk 2.

² Konventsioonide mõistes käsitatakse Liechtensteini Šveitsi tolliterritooriumi osana.

³ Komisjoni määrus (EÜ) nr 1192/2008, ELT L 329, 6.12.2008, lk 1 ja EÜ-EFTA ühistransiidi ühiskomitee otsus nr 1/2008, ELT L 274, 15.10.2008, lk 1.

⁴ KOM(2001) 289 (lõplik).

⁵ Eesti, Läti, Leedu, Bulgaaria, Rumeenia, Sloveenia ja Türgi.

- 1.5. Arvestades 2001. aasta teatise sätetatud eeltingimusi ja üleminekut laitmatult toimivale, tegevusriski paremat järgimist võimaldavale arvutipõhisele transiidisüsteemile on nüüd tekkinud võimalus kaaluda uute naaberriikide ühinemist konventsioonidega, et hõlbustada kaubavahetust.

Konventsioonide laiendamine ühinemisvõimaluse pakkumise kaudu uutele riikidele on Euroopa Liidu ja Euroopa ettevõtjate huvides ning edendab kõnealuses piirkonnas ühtlustamist asjakohase ELi õigustikuga. Konventsioonide piirkondliku iseloomu säilitamiseks tuleks teatise kindlaks määrata riigid, keda käsitatakse potentsiaalsete konventsiooniosalistena ning näha viie aasta pärast ette teatise läbivaatamine, et hinnata, kas on uusi riike, keda võiks käsitada potentsiaalsete lepinguosalistena.

- 1.6. Komisjon toetab jätkuvalt kõnealuste riikide ettevalmistusi konventsioonidega parimatel võimalikel tingimustel ühinemiseks. Kui tuleb vastu võtta otsus riigi valmisoleku kohta konventsioonidega ühinemiseks, vaadeldakse tähelepanelikult ühenduse ajakohastatud tolliseadustiku rakendamisega seotud viimaseid arengusuundi Euroopa Liidus ja tolliseadustiku rakendamise võimalikku mõju konventsioonile, samuti uuritakse asjaomase riigiga põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu sõlmimiseks peetavate läbirääkimiste asjakohaseid aspekte.

2. KONVENTSIOONIDE LAIENDAMISE STRATEEGIA ÜLEVAADE

- 2.1. EÜ-EFTA 1987. aasta ühistransiidiprotseduuri konventsioonide laiendamine ning kaubavahetuse vorminõuete lihtsustamine selliste uute partnerite puhul, kes suudavad neid nõudeid kohaldada, on Euroopa Liidu ja Euroopa kaubandussektori huvides. See aitab hõlbustada kaubandust ja vähendada piiride ülekoormust.

Konventsioonide laiendamine on kooskõlas teatisega Euroopa naabruspoliitika kohta,⁶ milles rõhutatakse, et tolliga seotud õigusaktide ühtlustamine, majandussuutlikkuse suurendamine ja majanduse moderniseerimine, kaasa arvatud selle arvutipõhiseks muutmine, aitavad kaasa kaubanduse hõlbustamisele.

- 2.2. Konventsioonide piirkondliku iseloomu säilitamiseks tuleks teatise kindlaks määrata konkreetne riikide rühm, keda käsitatakse potentsiaalsete konventsiooniosalistena, ning näha viie aasta pärast ette teatise läbivaatamine, et hinnata, kas on uusi riike, keda võiks käsitada potentsiaalsete lepinguosalistena.

Sarnaselt 2001. aastaga tuleks üksikasjalikult välja töötada konventsioonide laiendamise juhitud menetlus, et kasutada olemasolevaid ressursse parimal võimalikul viisil ning saada kogemusi ühistransiidiprotseduuri toimimise kohta suuremas geograafilises piirkonnas. Seoses sellega on tehtud ettepanek määrata kindlaks riikide rühm, keda Euroopa Liidul oleks kõige kasulikum ühistransiidisüsteemiga liita, eeldusel et need riigid vastavad kõikidele ühinemiskriteeriumidele.

⁶ KOM(2004) 373 (lõplik).

See rühm peaks hõlmama ELi kandidaatriike, potentsiaalseid kandidaatriike ja riike, mis on seotud Idapartnerluse algatusega (Armeenia, Aserbaidžaan, Valgevene,⁷ Gruusia, Moldova ja Ukraina), milles on esitatud üksikasjalik tegevuskava konventsioonidega ühinemiseks,⁸ ning Venemaast, kelle puhul kaubanduse hõlbustamist käsitatakse ELi ja Venemaa kokkulepitud ühise majandusruumi loomist käsitleva tegevuskava⁹ lahutamatu osana.

- 2.3. Nagu 2001. aasta teatises¹⁰ rõhutatakse, võib riiki konventsioonidega ühinema kutsuda vaid siis, kui ta on suuteline täies mahus rakendama ühinemiskutse esitamise ajal kehtiva ühistransiidi-alase õigustiku ja lihtsustatud formaalsused nii õiguslikul, tegevus- kui ka arvutipõhiseks muutmise tasandil. Seepärast peavad siseriiklikud õigusaktid olema konventsioonide sätetega vastavusse viidud; tolliteenistus peab suutma täita nii praktilised kui ka finantsalased nõuded ning kasutama arvutipõhist transiidisüsteemi (NCTS).
- 2.4. Lisaks peaks komisjon ELi nimel ja koostöös teiste konventsiooniosalistega välja töötama meetmed, mis tagavad, et konventsioonidega ühinemiseks valmistumine oleks kooskõlas tollieeskirjade rakendamisega ning nende integreeritud kohaldamisega haldustasandil.
- 2.5. Need meetmed hõlmavad mitteametliku vaatleja staatuse andmist ühistransiidi ja formaalsuste lihtsustamise küsimustega tegelevates ühiskomiteedes ja töörühmades, kui asjaomasel riigil seda veel ei ole¹¹. See aitab asjaomastel riikidel teha ettevalmistusi ühistransiiti käsitleva õigustiku rakendamiseks, formaalsuste lihtsustamiseks ning konventsioonide edasiarendamiseks eelkõige seoses ELi e-tolli projektiga. Peale selle võivad konventsioonidega ühineda soovivad riigid osaleda transiidiga seotud algatustes (koolitusseminarid, ametnike vahetamine) programmi „Toll 2013” raames. Antakse hinnang tolli arvutipõhiseks muutmisele vastavalt konventsiooni õigustikule, et saada parem ülevaade sellest, mida on veel vaja teha ja missugused nõuded tuleb täita.

3. KOKKUVÕTE

- 3.1 Komisjon palub nõukogul ja Euroopa Parlamendil heaks kiita kavandatav strateegia EÜ-EFTA ühistransiidiprotseduuri konventsioonide laiendamise ning kaubavahetuse formaalsuste lihtsustamise kohta ELi kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide, Idapartnerluse algatusega hõlmatud riikide, Venemaa ning, kui

⁷ Valgevenet, Kasahstani ja Venemaad ühendava tolliliidu loomine võib kaasa tuua selle, et kõik kolm riiki peavad konventsioonidega samaaegselt ühinema.

⁸ Komisjoni talituste töödokument, mis on lisatud komisjoni teatisele idapartnerluse kohta (KOM(2008) 823).

⁹ ELi–Venemaa 15. tippkohtumist käsitlev pressiteade, 10. mai 2005, 8799/05 (Presse 110).

¹⁰ Vt punkt 1.2.

¹¹ Praegu on mitteametliku vaatleja staatus järgmistel riikidel: Valgevene, Horvaatia, Gruusia, endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik, Moldova, Venemaa, Serbia, Türgi ja Ukraina.

Valgevene, Venemaa ja Kasahstani tolliliidu sätteid seda nõuavad, ka Kasahstani puhul.

- 3.2 Enne kui EÜ-EFTA ühiskomiteed võtavad vastu mis tahes otsuse, millega teatavat riiki kutsutakse konventsioonidega ühinema, tuleks hinnata kõnealuse riigi valmisolekut konventsiooniga ühinenud riikides kehtiva ühise arvutipõhise transiidisüsteemi rakendamiseks.